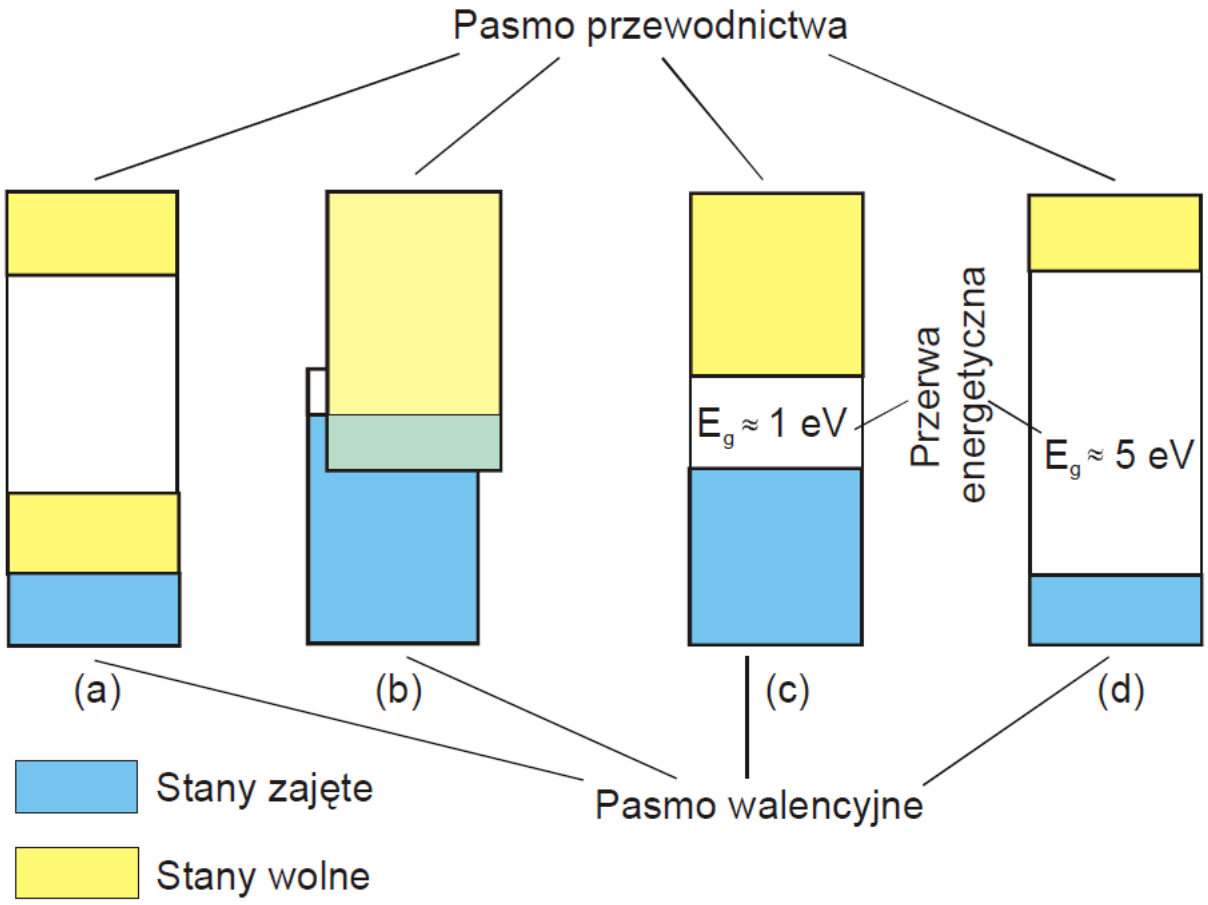
Wykład Va

Koncentracja elektronów i dziur w półprzewodnikach

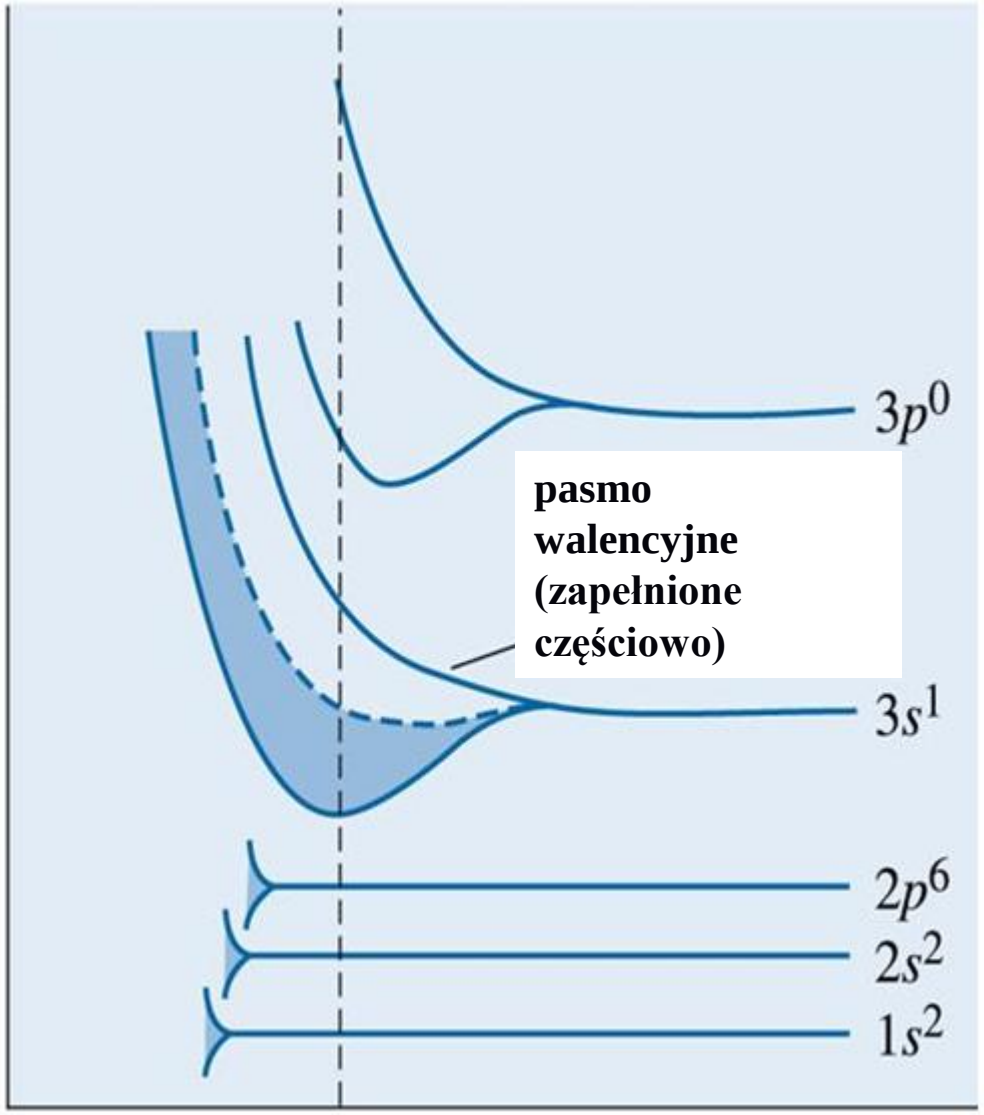
Metale, izolatory, półprzewodniki

- **Zbliżenie atomów w krysztale prowadzi do rozszczepienia poziomów energetycznych. Istotnemu rozszczepieniu ulegają poziomy elektronów walencyjnych.**
- **Rozszczepione poziomy grupują się w pasma**

a) i b) - metale,
c) Półprzewodnik (przerwa wzbr. 1eV-umownie)
d) izolator

Powstawanie pasm w krysztale sodu

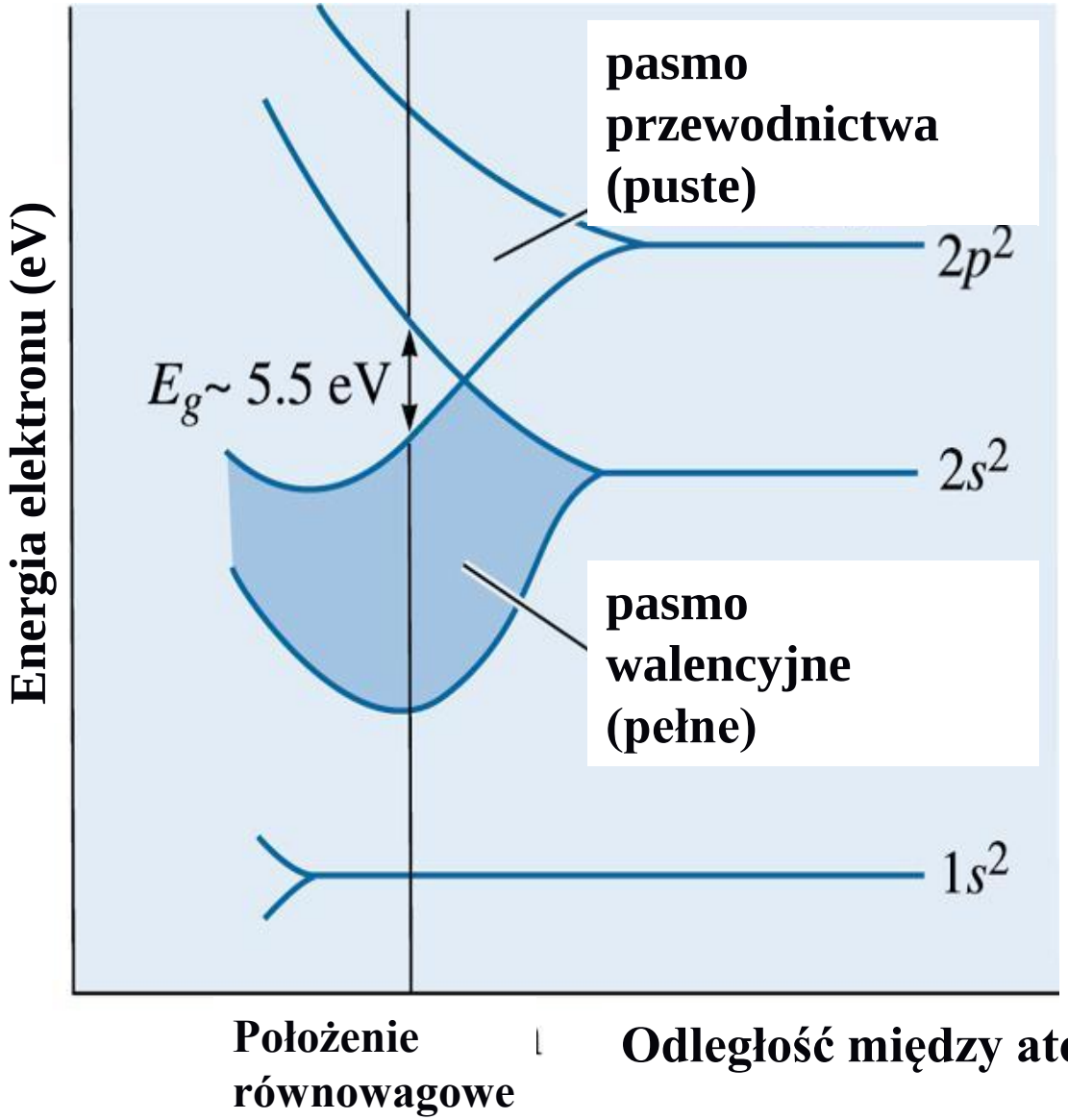

Konfiguracja w izolowanym atomie Na:

$1s^2\ 2s^2 2p^6\ 3s^1$

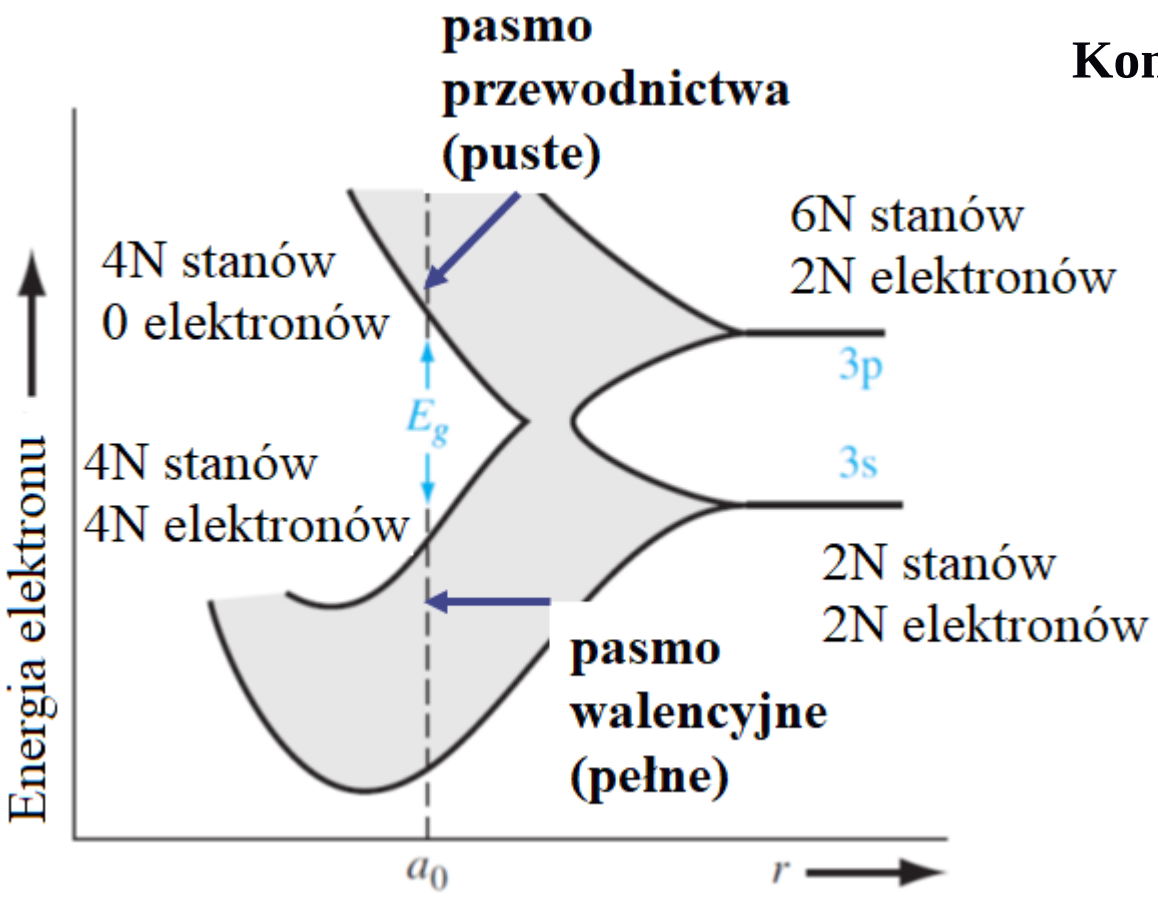
Ne

Powstawanie pasm w krysztale diamentu

Konfiguracja w izolowanym atomie C:
$1s^2 2s^2 2p^2$

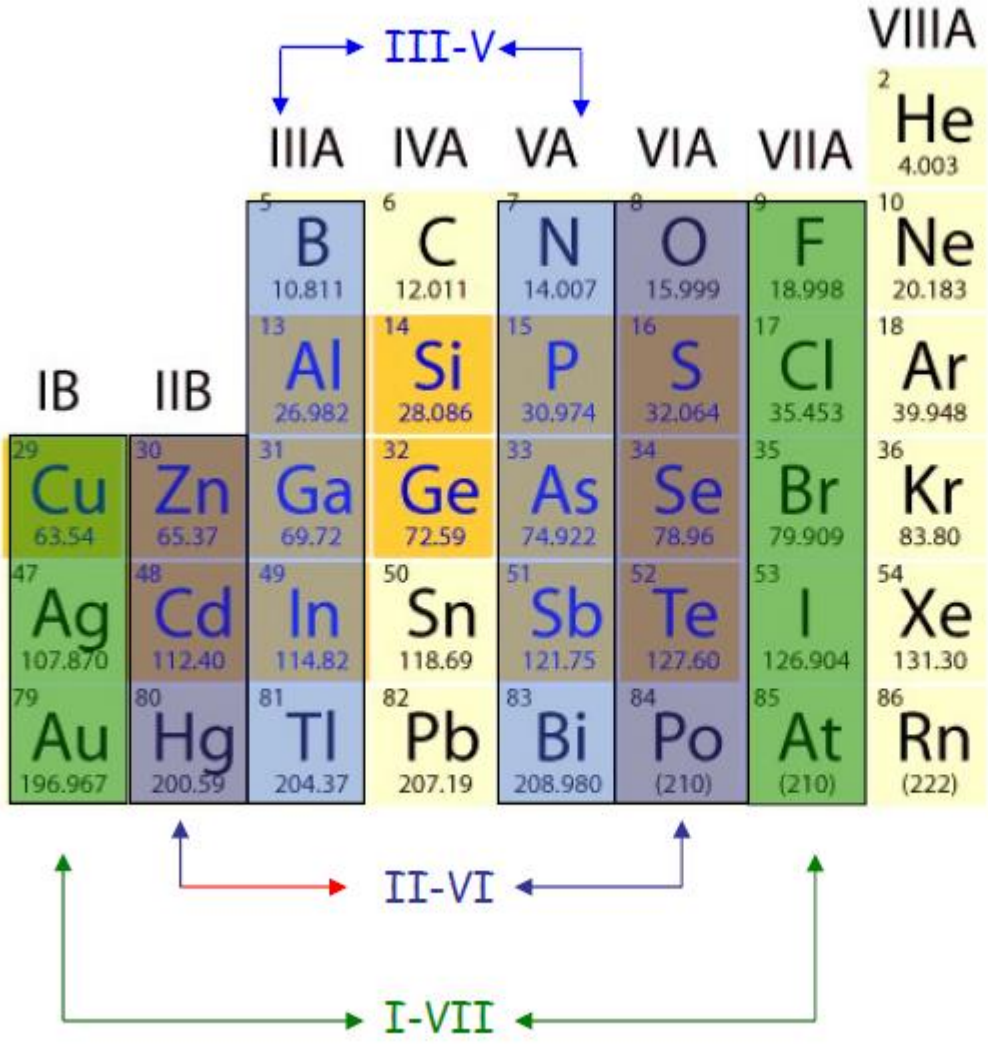
Powstawanie pasm w krysztale krzemu

Konfiguracja w izolowanym atomie Si:

$1s^2\ 2s^2 2p^6\ 3s^2 3p^2$

Półprzewodniki

Grupa III-V

Groupa II-VI

Grupa I-VII

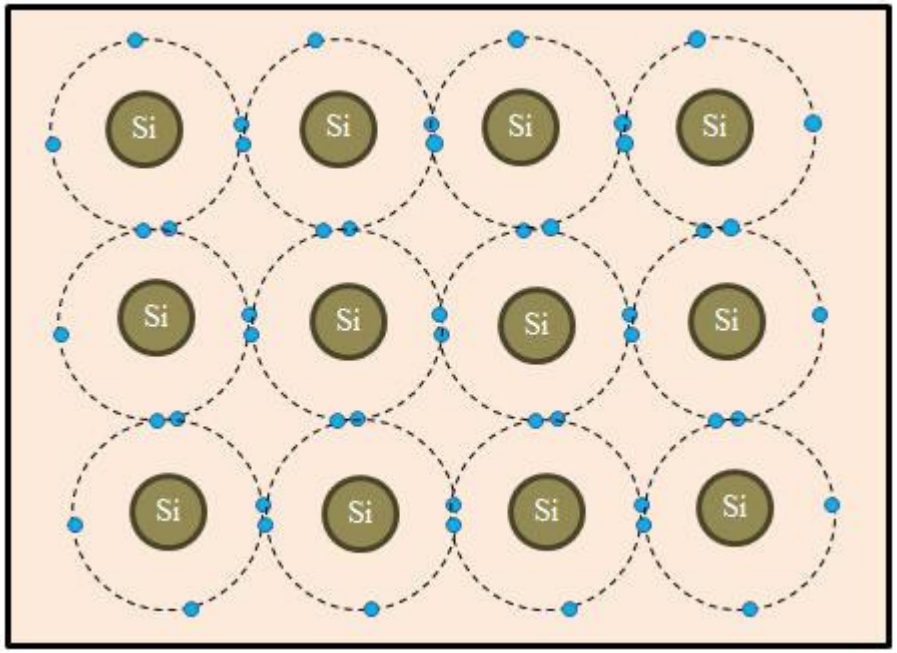
Półprzewodniki (Si, Ge, GaAs)

Konfiguracja elektronowa Si :

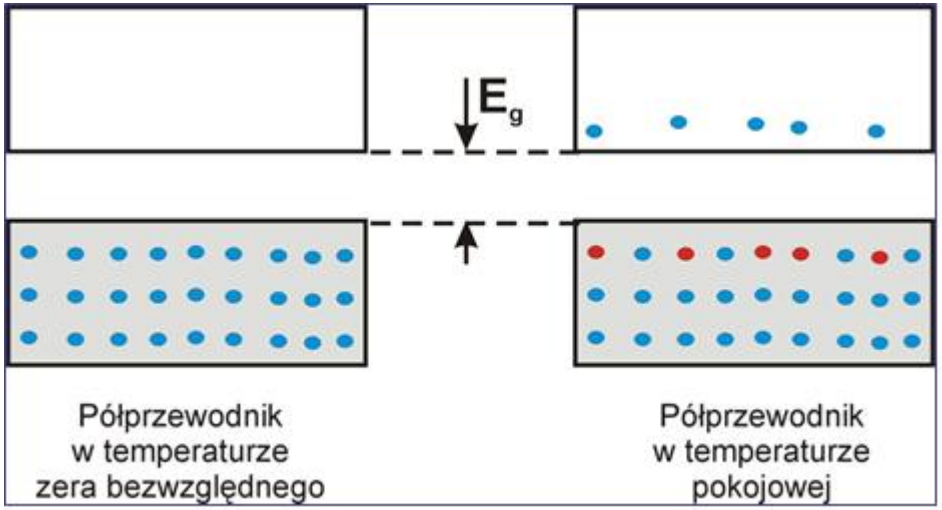
$1s^2\ 2s^2\ 2p^6\ 3s^2\ 3p^2 = [Ne]\ 3s^2\ 3p^2$

4 elektrony walencyjne

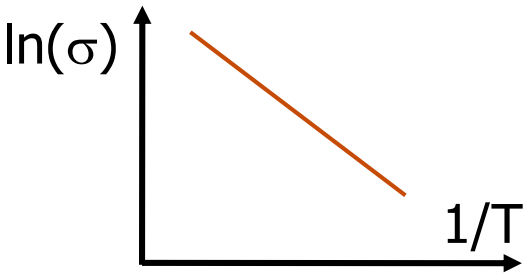
Półprzewodnik samoistny

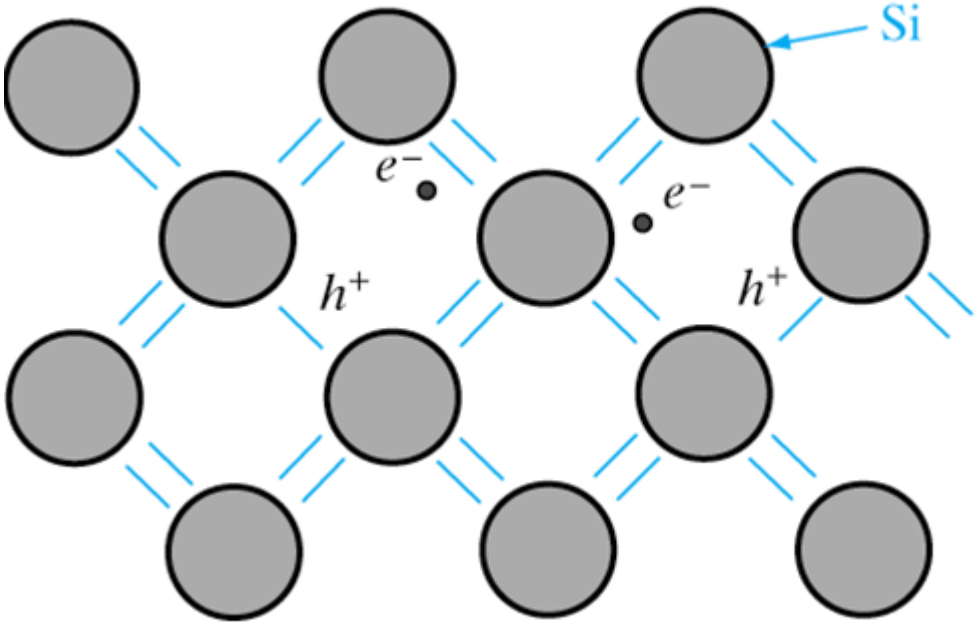

Półprzewodnik samoistny

$$n_0 p_0 = n_i^2$$

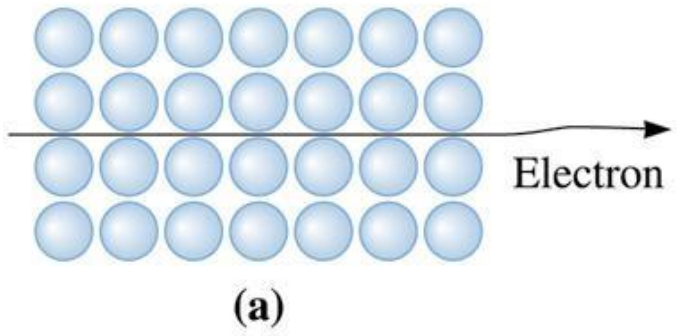

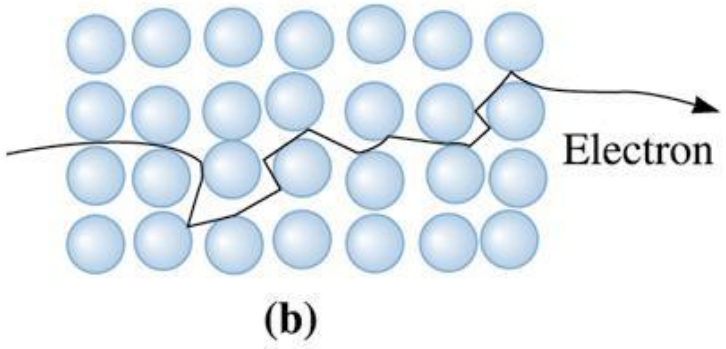

e^- : elektron

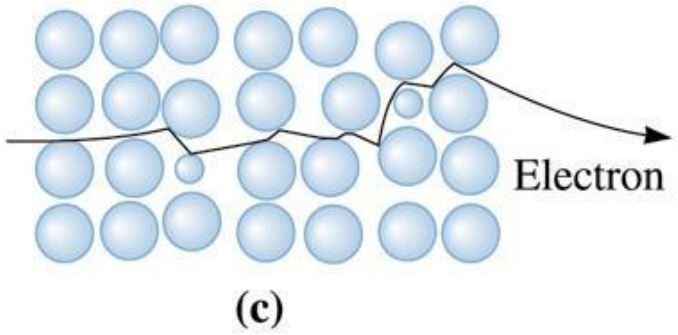
h^+ : dziura

$$\sigma_s = \sigma_{0s} e^{-E_g/2kT}$$

Transport elektronów w krysztale

a) Elektron w perfekcyjnym krysztale
b) Elektron w krysztale w skończonej temp.
c) Elektron w krysztale zdefektowanym

©2003 Brooks/Cole, a division of Thomson Learning, Inc. Thomson Learning™ is a trademark used herein under license.

$$\sigma = en\mu$$

Przewodność właściwa

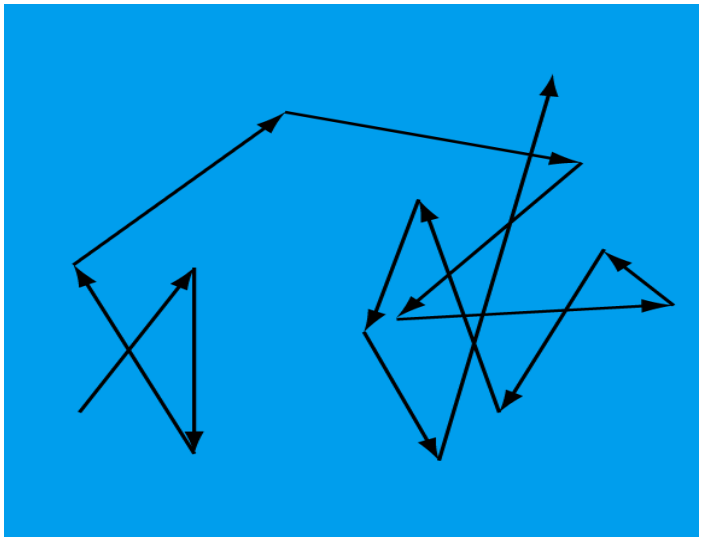
$$\mu = \frac{v}{E}$$

Ruchliwość

Prędkość elektronu

Natężenie pola elektrycznego

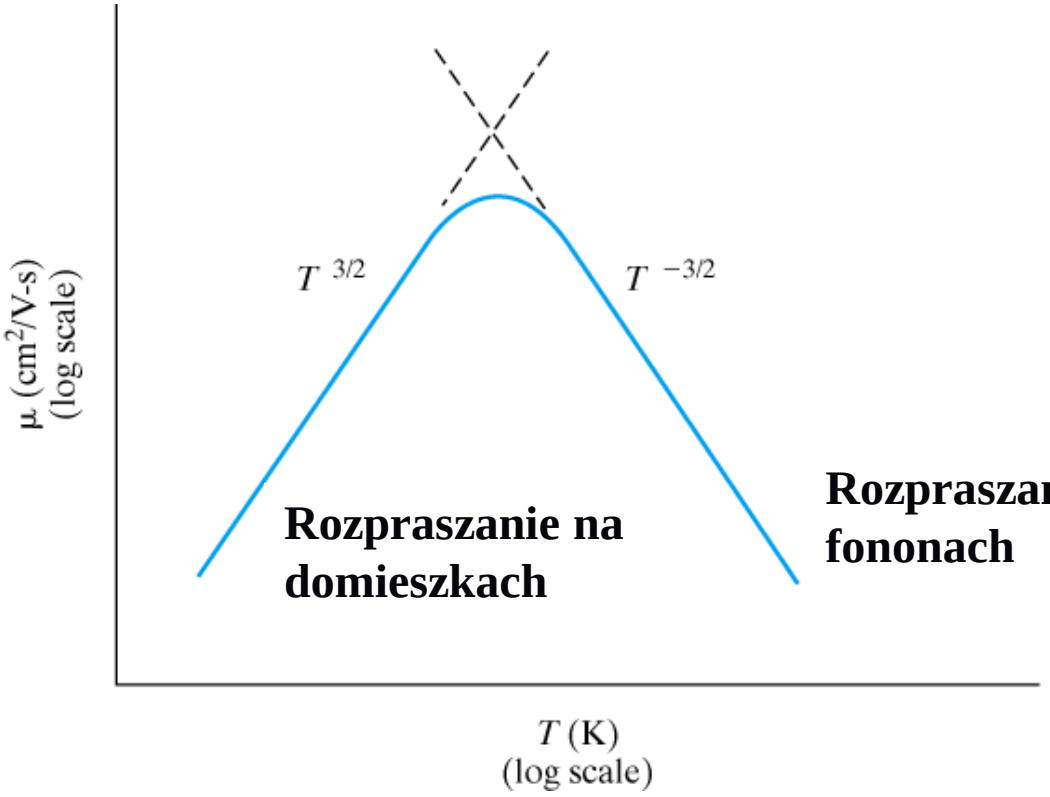
Ruchliwość

Elektrony w sieci ulegają rozproszeniu na skutek:

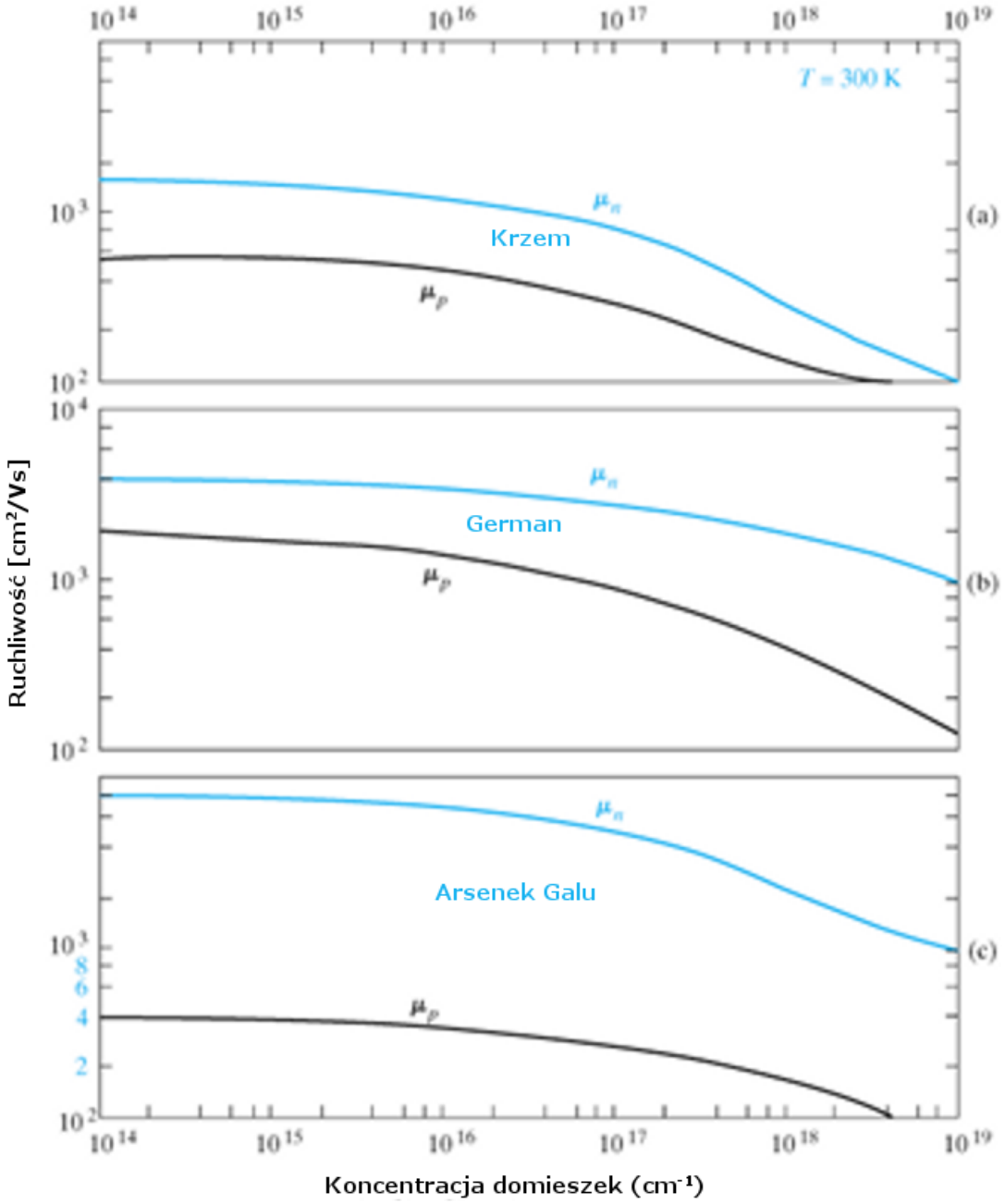
- **drgań sieci (fonony)**
- **defekty**
- **inne elektrony**

Ruchliwość w półprzewodnikach

$$\frac{1}{\mu} = \frac{1}{\mu_I} + \frac{1}{\mu_\ell}$$

Ruchliwość elektronów jest większa od ruchliwości dziur

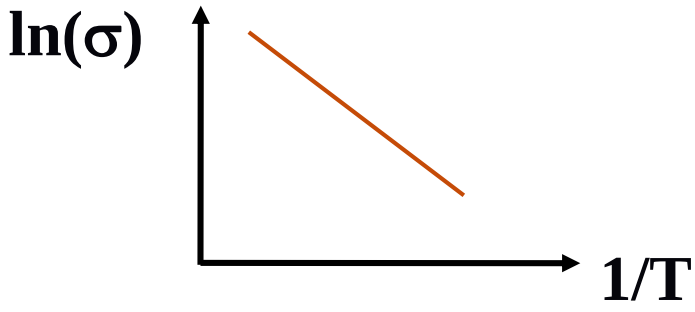

Półprzewodnik samoistny

Przewodność: $\sigma = e n_i \mu$

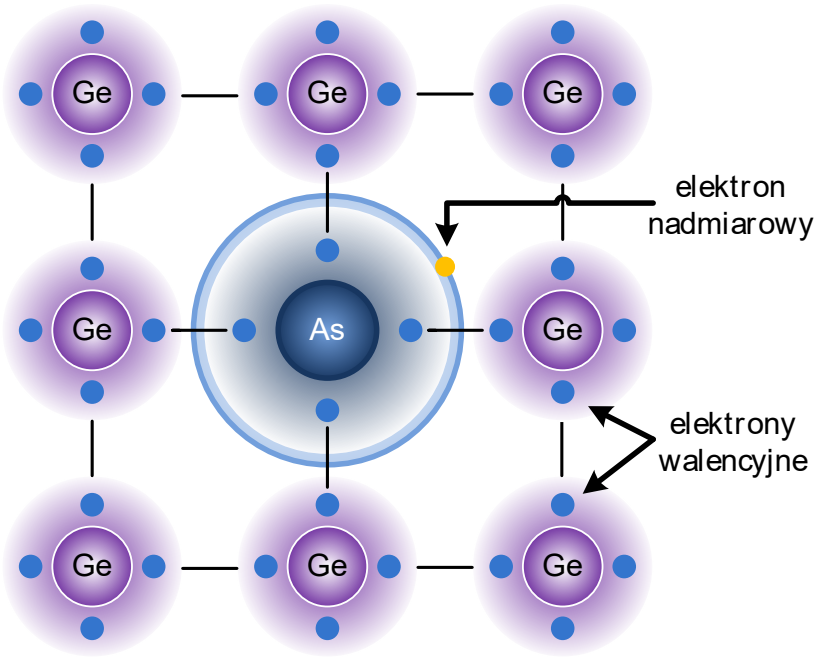
Jeśli ruchliwość nie zmienia się istotnie wraz ze zmianą temperatury to

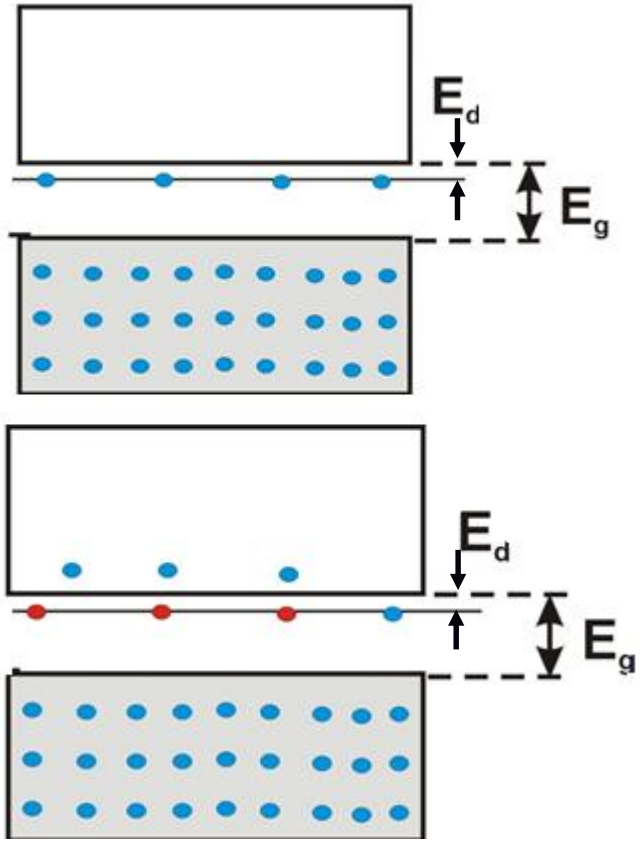
$$\sigma(T) \sim n_i(T)$$

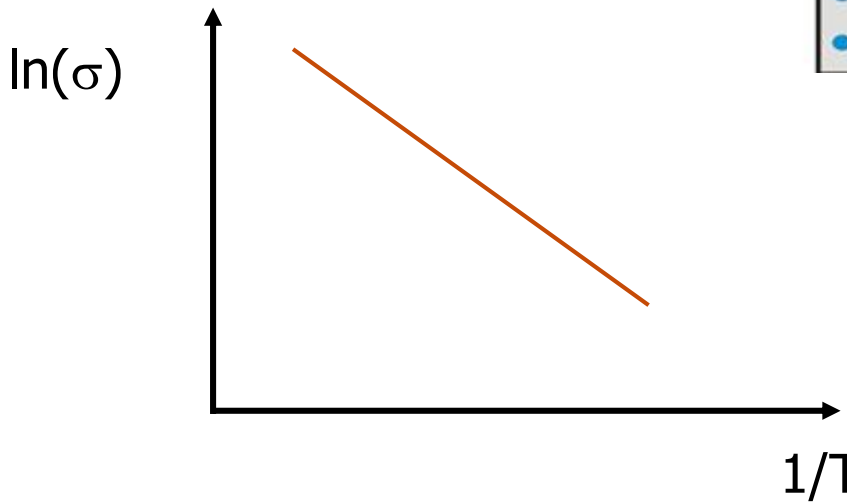

$$\sigma_i = \sigma_{0i} e^{-E_g / 2kT}$$

Półprzewodnik typu n

$$\sigma_d = \sigma_{0d} e^{-E_d / 2kT}$$

PERIODIC CHART OF THE ELEMENTS

IA	IIA	IIIB	IVB	VB	VIB	VIIB	VIII		IB	IIB	IIIA	IVA	VA	VIA	VIIA	INERT GASES
1 H 1.00797															1 H 1.00797	2 He 4.0026
3 Li 6.939	4 Be 9.0122										5 B 10.811	6 C 12.0112	7 N 14.0067	8 O 15.9994	9 F 18.9984	10 Ne 20.183
11 Na 22.9898	12 Mg 24.312										13 Al 26.9815	14 Si 28.086	15 P 30.9738	16 S 32.064	17 Cl 35.453	18 Ar 39.948
19 K 39.102	20 Ca 40.08	21 Sc 44.956	22 Ti 47.90	23 V 50.942	24 Cr 51.996	25 Mn 54.9380	26 Fe 55.847	27 Co 58.9332	28 Ni 58.71	29 Cu 63.54	30 Zn 65.37	31 Ga 69.72	32 Ge 72.59	33 As 74.9216	34 Se 78.96	35 Br 79.909	36 Kr 83.80
37 Rb 85.47	38 Sr 87.62	39 Y 88.905	40 Zr 91.22	41 Nb 92.906	42 Mo 95.94	43 Tc (99)	44 Ru 101.07	45 Rh 102.905	46 Pd 106.4	47 Ag 107.870	48 Cd 112.40	49 In 114.82	50 Sn 118.69	51 Sb 121.75	52 Te 127.60	53 I 126.904	54 Xe 131.30
55 Cs 132.905	56 Ba 137.34	✳57 La 138.91	72 Hf 178.49	73 Ta 180.948	74 W 183.85	75 Re 186.2	76 Os 190.2	77 Ir 192.2	78 Pt 195.09	79 Au 196.967	80 Hg 200.59	81 Tl 204.37	82 Pb 207.19	83 Bi 208.980	84 Po (210)	85 At (210)	86 Rn (222)
87 Fr (223)	88 Ra (226)	‡89 Ac (227)	104 Rf (261)	105 Db (262)	106 Sg (266)	107 Bh (262)	108 Hs (265)	109 Mt (266)	110 ? (271)	111 ? (272)	112 ? (277)						

N-typu -donory

Numbers in parenthesis are mass numbers of most stable or most common isotope.

Atomic weights corrected to conform to the 1963 values of the Commission on Atomic Weights.

The group designations used here are the former Chemical Abstract Service numbers.

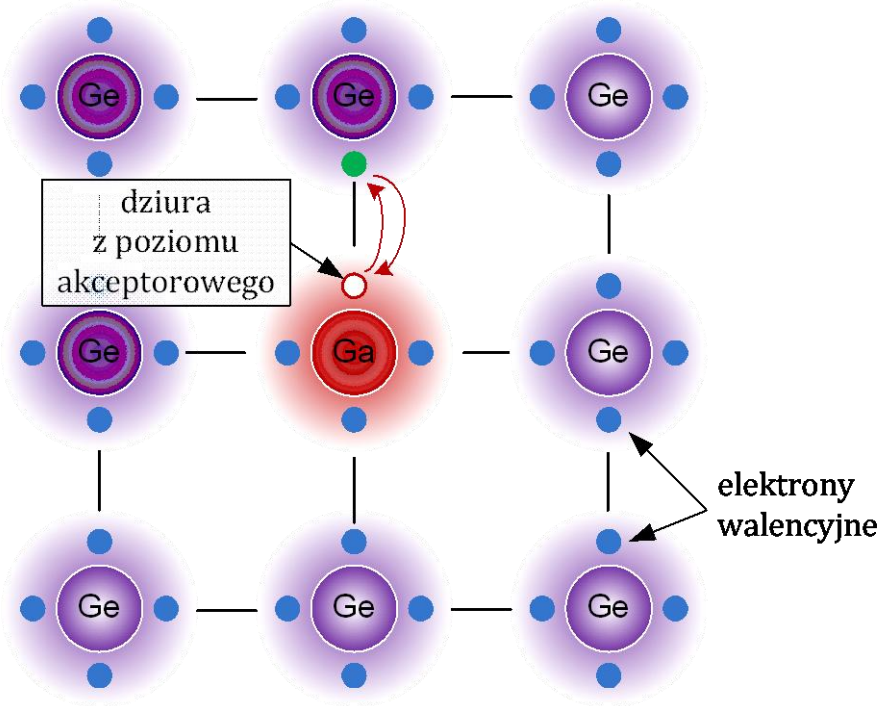
✳ Lanthanide Series

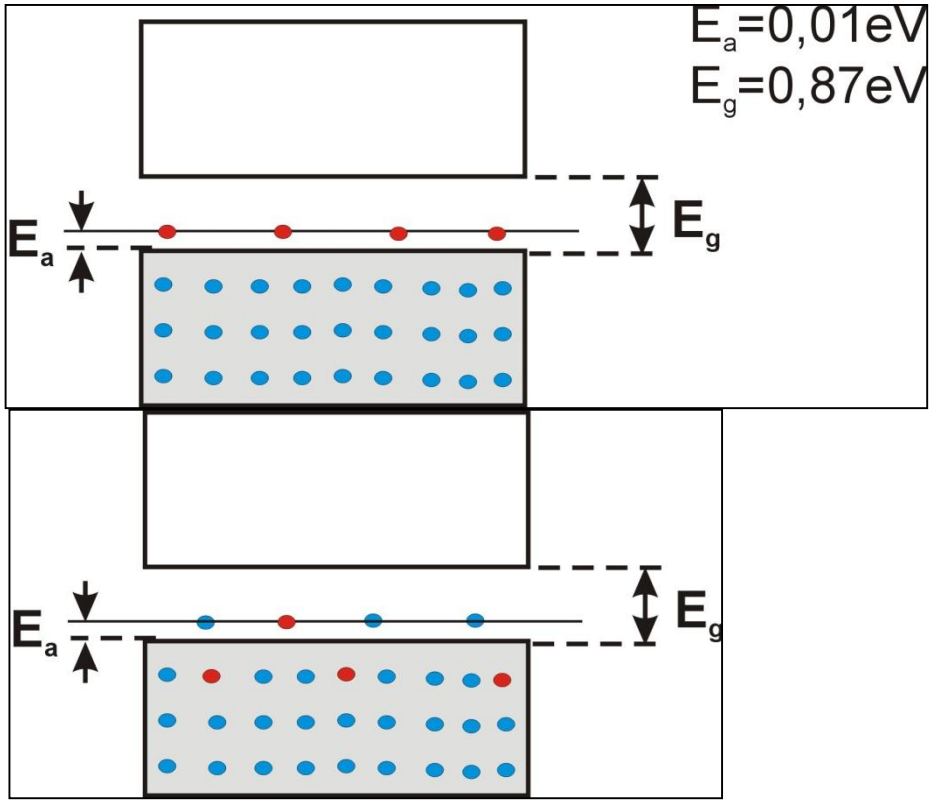
58 Ce 140.12	59 Pr 140.907	60 Nd 144.24	61 Pm (147)	62 Sm 150.35	63 Eu 151.96	64 Gd 157.25	65 Tb 158.924	66 Dy 162.50	67 Ho 164.930	68 Er 167.26	69 Tm 168.934	70 Yb 173.04	71 Lu 174.97

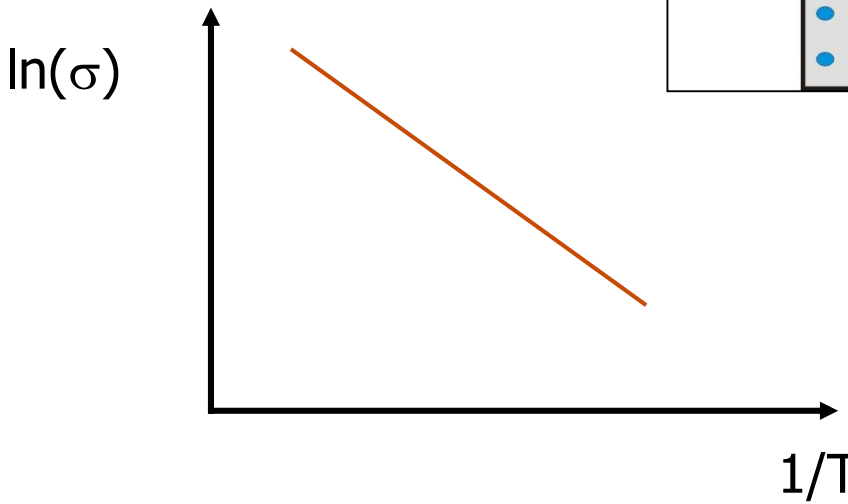
‡ Actinide Series

90 Th 232.038	91 Pa (231)	92 U 238.03	93 Np (237)	94 Pu (242)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (249)	99 Es (254)	100 Fm (253)	101 Md (256)	102 No (256)	103 Lr (257)

Półprzewodnik typu p

$$\sigma_d = \sigma_{0d} e^{-E_a/2kT}$$

PERIODIC CHART OF THE ELEMENTS

IA	IIA	IIIB	IVB	VB	VIB	VIIB	VIII		IB	IIB	IIIA	IVA	VA	VIA	VIIA	INERT GASES
1 H 1.00797															1 H 1.00797	2 He 4.0026
3 Li 6.939	4 Be 9.0122										5 B 10.811	6 C 12.0112	7 N 14.0067	8 O 15.9994	9 F 18.9984	10 Ne 20.183
11 Na 22.9898	12 Mg 24.312										13 Al 26.9815	14 Si 28.086	15 P 30.9738	16 S 32.064	17 Cl 35.453	18 Ar 39.948
19 K 39.102	20 Ca 40.08	21 Sc 44.956	22 Ti 47.90	23 V 50.942	24 Cr 51.996	25 Mn 54.9380	26 Fe 55.847	27 Co 58.9332	28 Ni 58.71	29 Cu 63.54	30 Zn 65.37	31 Ga 69.72	32 Ge 72.59	33 As 74.9216	34 Se 78.96	35 Br 79.909	36 Kr 83.80
37 Rb 85.47	38 Sr 87.62	39 Y 88.905	40 Zr 91.22	41 Nb 92.906	42 Mo 95.94	43 Tc (99)	44 Ru 101.07	45 Rh 102.905	46 Pd 106.4	47 Ag 107.870	48 Cd 112.40	49 In 114.82	50 Sn 118.69	51 Sb 121.75	52 Te 127.60	53 I 126.904	54 Xe 131.30
55 Cs 132.905	56 Ba 137.34	✳57 La 138.91	72 Hf 178.49	73 Ta 180.948	74 W 183.85	75 Re 186.2	76 Os 190.2	77 Ir 192.2	78 Pt 195.09	79 Au 196.967	80 Hg 200.59	81 Tl 204.37	82 Pb 207.19	83 Bi 208.980	84 Po (210)	85 At (210)	86 Rn (222)
87 Fr (223)	88 Ra (226)	‡89 Ac (227)	104 Rf (261)	105 Db (262)	106 Sg (266)	107 Bh (262)	108 Hs (265)	109 Mt (266)	110 ? (271)	111 ? (272)	112 ? (277)						

P-typu akceptory

Numbers in parenthesis are mass numbers of most stable or most common isotope.

Atomic weights corrected to conform to the 1963 values of the Commission on Atomic Weights.

The group designations used here are the former Chemical Abstract Service numbers.

✳ Lanthanide Series

58 Ce 140.12	59 Pr 140.907	60 Nd 144.24	61 Pm (147)	62 Sm 150.35	63 Eu 151.96	64 Gd 157.25	65 Tb 158.924	66 Dy 162.50	67 Ho 164.930	68 Er 167.26	69 Tm 168.934	70 Yb 173.04	71 Lu 174.97

‡ Actinide Series

90 Th 232.038	91 Pa (231)	92 U 238.03	93 Np (237)	94 Pu (242)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (249)	99 Es (254)	100 Fm (253)	101 Md (256)	102 No (256)	103 Lr (257)

Koncentracja nośników w półprzewodniku

Elektrony:

$$n = \int_{E_c}^{\infty} N_C(E) f(E,T)\, dE$$

Dziury:

$$p = \int_{-\infty}^{E_v} N_V(E)\,[1 - f(E,T)]\, dE$$

- **Gęstość stanów (N_c i N_v)**

Przybliżenie paraboliczne (swobodny elektron): $N(E) = \dfrac{(2m)^{3/2}}{2\pi^2\hbar^3} E^{1/2}$

Półprzewodniki – j.w., ale m zastępujemy m^*- masą efektywną

$$N_C(E) = \frac{(2m_n^*)^{3/2}}{2\pi^2\hbar^3}\sqrt{E - E_C} \quad , \quad (E > E_C)$$

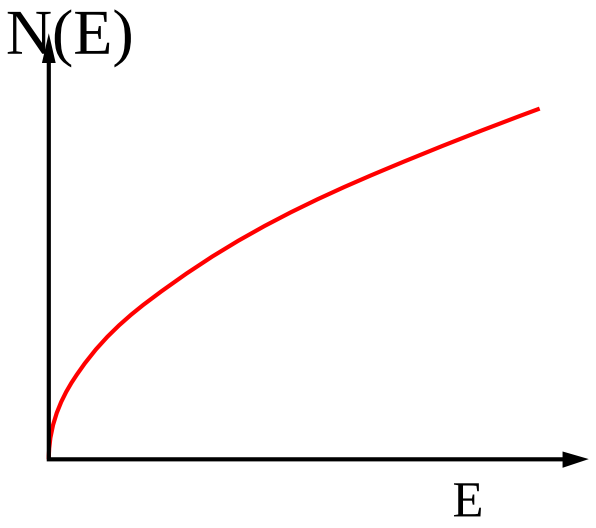
$$N_V(E) = \frac{(2m_p^*)^{3/2}}{2\pi^2\hbar^3}\sqrt{E_V - E} \quad , \quad (E < E_V)$$

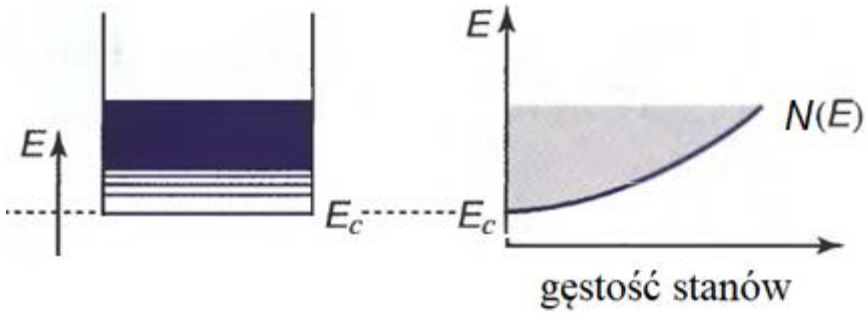
Gęstość stanów

Gęstość stanów N(E) jest to liczba stanów energetycznych na jednostkę objętości, których energia zawarta jest w przedziale od *E* do *E+dE* wynosi:

$$N(E)dE = \frac{1}{2\pi^2}\left(\frac{2m}{\hbar^2}\right)^{3/2}\sqrt{E}dE$$

$$h = 6.63 \cdot 10^{-34} J \cdot s$$
$$\hbar = h/2\pi$$

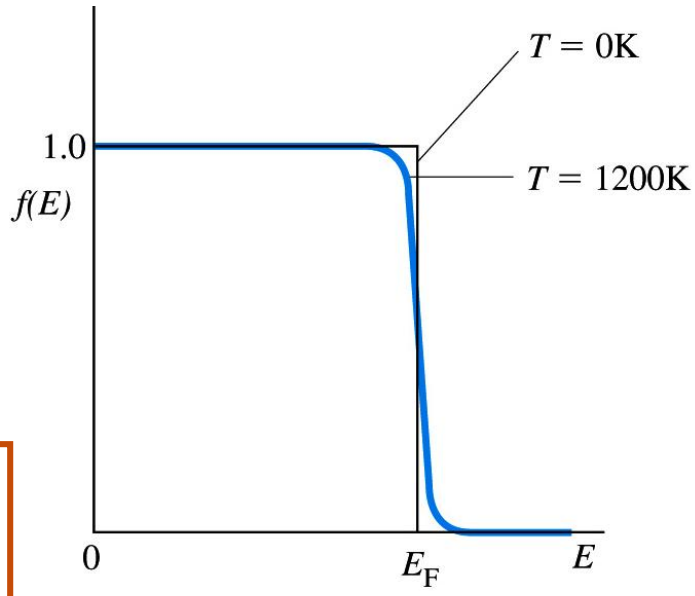

Funkcja rozkładu Fermiego-Diraca

Elektrony są fermionami.

Prawdopodobieństwo obsadzenia stanu fermionem:

$$f(E) = \frac{1}{e^{(E-E_F)/kT} + 1}$$

$k = 1.38 \cdot 10^{-23} J/K$

Dla T = 0 K, f(E) = $\begin{cases} 1 & E < E_F \\ 0 & E > E_F \end{cases}$

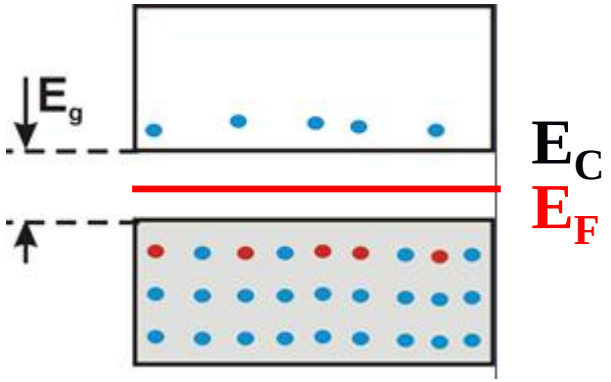
- **W T=0 zapełnione są wszystkie stany o energiach poniżej E_F**
- **Dla dowolnej temperatury prawdopodobieństwo zapełnienia stanu o energii E_F wynosi 0.5:**

f(E) = 0.5 dla E = E_F

Koncentracja elektronów i dziur w stanie równowagi termodynamicznej w półprzewodniku niezdegenerowanym

Koncentracja elektronów w pasmie przewodnictwa:

$$n_0 = \int_{E_C}^{\infty} f(E) N_C(E) dE$$

T=300K
półprzewodnik samoistny

- $kT\ (w\ 300K) = 0.025eV$

- E_F znajduje się w połowie przerwy wzbronionej (w Si tj. 0.55eV)

$$\rightarrow E_C - E_F > kT$$

$$f(E_C) = \frac{1}{1 + e^{(E_C - E_F)/kT}} \approx e^{-(E_C - E_F)/kT} \qquad (300K)$$

Koncentracja nośników w półprzewodniku niezdegenerowanym

Dla półprzewodnika niezdegenerowanego $E - E_F \gg 2kT$ ➡

$$f(E,T) = \frac{1}{\exp\left[(E-E_F)/kT\right]+1} \sim \exp\left(-\frac{E-E_F}{kT}\right) \ll 1$$

$$n = \frac{(2m_n^*)^{3/2}}{2\pi^2\hbar^3} e^{E_F/kT} \int_{E_C}^{\infty} \sqrt{E-E_C} \cdot e^{-E/kT}\, dE$$

Niech $X_C = (E-E_C)/kT$ ➡

$$n = \frac{(2m_n^* kT)^{3/2}}{2\pi^2\hbar^3} \exp\left(-\frac{E_C-E_F}{kT}\right) \int_0^{\infty} X_C^{1/2} e^{-X_C}\, dX_C$$

$$\int_0^{\infty} x^{\frac{1}{2}} e^{-x} dx = \frac{\sqrt{\pi}}{2}$$ ➡

Efektywna gęstość stanów ⬇

$$n = 2\left(\frac{2\pi m_n^* kT}{h^2}\right)^{3/2} \exp\left(-\frac{E_C-E_F}{kT}\right) = N_{\text{eff}}^C \exp\left(-\frac{E_C-E_F}{kT}\right)$$

Koncentracja nośników w półprzewodniku niezdegenerowanym

$$n = 2\left(\frac{2\pi m_n^* kT}{h^2}\right)^{3/2} \exp\left(-\frac{E_C - E_F}{kT}\right) = N_{eff}^C \exp\left(-\frac{E_C - E_F}{kT}\right)$$

$$p = 2\left(\frac{2\pi m_p^* kT}{h^2}\right)^{3/2} \exp\left(\frac{E_V - E_F}{kT}\right) = N_{eff}^V \exp\left(\frac{E_V - E_F}{kT}\right)$$

N_{eff}^C **efektywna gęstość stanów na dnie pasma przewodnictwa**

N_{eff}^V **efektywna gęstość stanów przy wierzchołku pasma walencyjnego**

Dla Si (300K) $N_{eff}^C = 2.8 \cdot 10^{19} cm^{-3}$

$N_{eff}^V = 1.04 \cdot 10^{19} cm^{-3}$

Wybrane parametry Si, GaAs, Ge

Table 4.2 | Commonly accepted values of n_i at $T = 300$ K

Silicon	$n_i = 1.5 \times 10^{10}\ \text{cm}^{-3}$
Gallium arsenide	$n_i = 1.8 \times 10^{6}\ \text{cm}^{-3}$
Germanium	$n_i = 2.4 \times 10^{13}\ \text{cm}^{-3}$

Table 4.1 | Effective density of states function and density of states effective mass values

	N_c (cm^{-3})	N_v (cm^{-3})	m_n^*/m_0	m_p^*/m_0
Silicon	2.8×10^{19}	1.04×10^{19}	1.08	0.56
Gallium arsenide	4.7×10^{17}	7.0×10^{18}	0.067	0.48
Germanium	1.04×10^{19}	6.0×10^{18}	0.55	0.37

Koncentracja elektronów i dziur w półprzewodniku

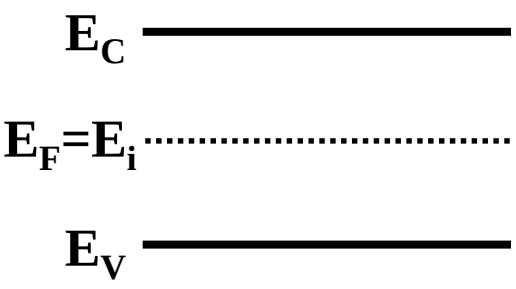
- $N(E) \sim \sqrt{E}$**;**
- $f(E)N(E)$ **maleje istotnie dla** $E > E_C$**, więc mało elektronów zajmuje stany powyżej dna pasma przewodnictwa;**
- **wprowadza się *efektywną gęstość stanów*** N_C **(**N_v**): wszystkie stany zastępuje się stanami na dnie pasma przewodnictwa (u wierzchołka pasma walencyjnego);**
- **koncentracja elektronów w pasmie przewodnictwa (walencyjnym) =** ***efektywna gęstość stanów*** N_C **(**N_v**) *x funkcja Fermiego-Diraca.***

Położenie poziomu Fermiego w półprzewodniku samoistnym

(uwaga: tu efektywną gęstość stanów oznaczono N_c i N_v)

$$n_0 = N_C e^{-(E_C - E_F)/kT} = p_0 = N_V e^{-(E_F - E_V)/kT}$$

$$E_F = E_i = \frac{E_c + E_V}{2} + \frac{kT}{2} ln \frac{N_V}{N_C} = \frac{E_g}{2} + \frac{kT}{2} ln \frac{N_V}{N_C}$$

półprzewodnik samoistny dla T=0 lub gdy $N_c=N_v$

Krzem E_g=1.12eV, 300K

$$E_i = 0.56 + \frac{0.0259}{2} ln \frac{1.04}{2.8} \cong 0.56eV - 0.013\ eV$$

Koncentracja elektronów i dziur w stanie równowagi termodynamicznej

Równanie prawdziwe dla wszystkich półprzewodników:

$$n_0 p_0 = n_i^2$$

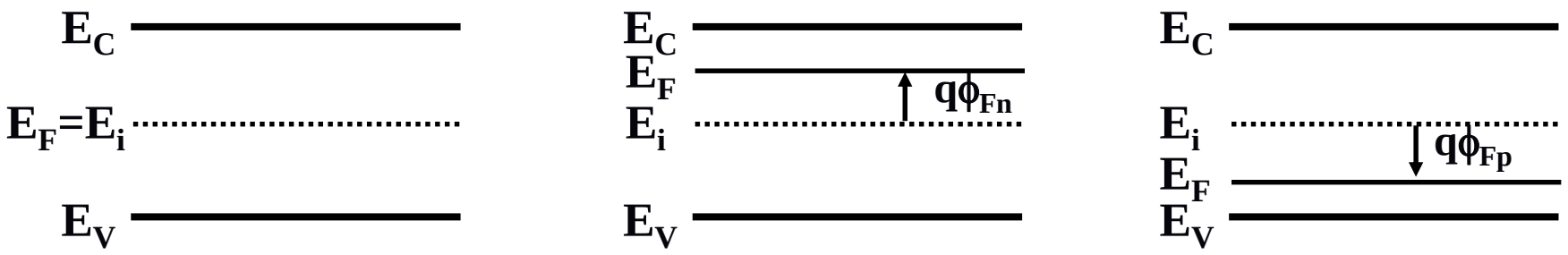
W półprzewodniku samoistnym koncentracja dziur jest równa koncentracji elektronów, więc

$$\boldsymbol{n_0 = p_0 = n_i}$$

(uwaga: tu efektywną gęstość stanów oznaczono N_c i N_v)

$$\boldsymbol{n_i = \sqrt{N_C N_V}\, e^{-E_g / 2kT}}$$

Koncentracja równowagowa nośników w półprzewodniku domieszkowanym

samoistny **n-typu** **p-typu**

$$n_0 = N_C e^{-\frac{E_c - E_F}{kT}}$$

$$n_i = N_C e^{-\frac{E_c - E_i}{kT}}$$

$$p_0 = N_V e^{-\frac{E_F - E_V}{kT}}$$

$$n_i = N_V e^{-\frac{E_i - E_V}{kT}}$$

$$n_0 = n_i e^{(E_F - E_i)/kT}$$

$$p_0 = n_i e^{(E_i - E_F)/kT}$$

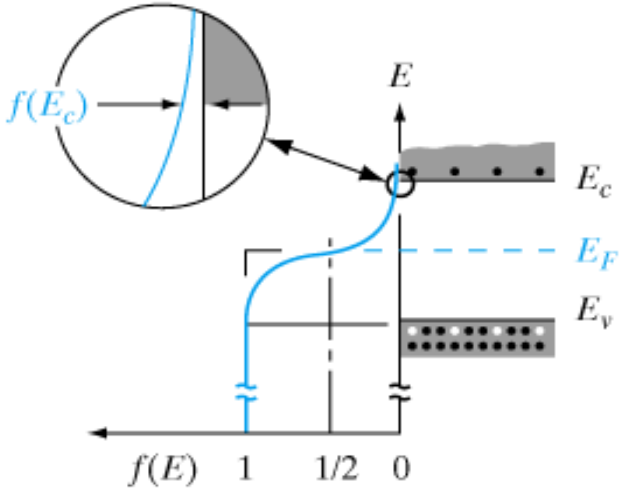
$$q\phi_F = E_F - E_i$$

Wpływ domieszkowania na poziom Fermiego E_F
n-typu: poziom Fermiego przesuwa się do góry
p-typu: poziom Fermiego przesuwa się w dół

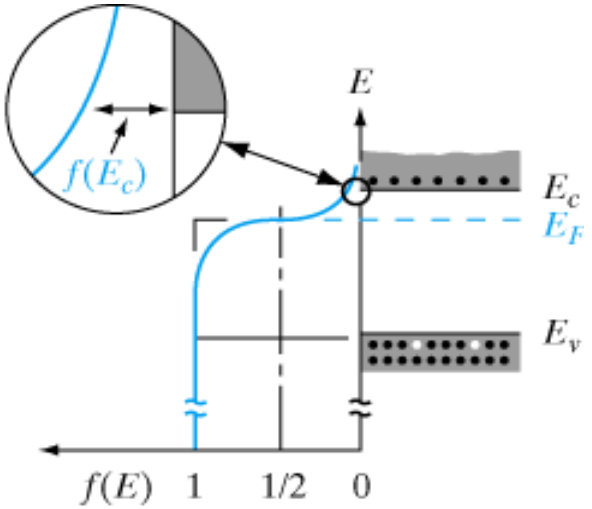
Poziom Fermiego i koncentracja równowagowa nośników w półprzewodnikach

Półprzewodnik samoistny

$$n_i = p_i$$

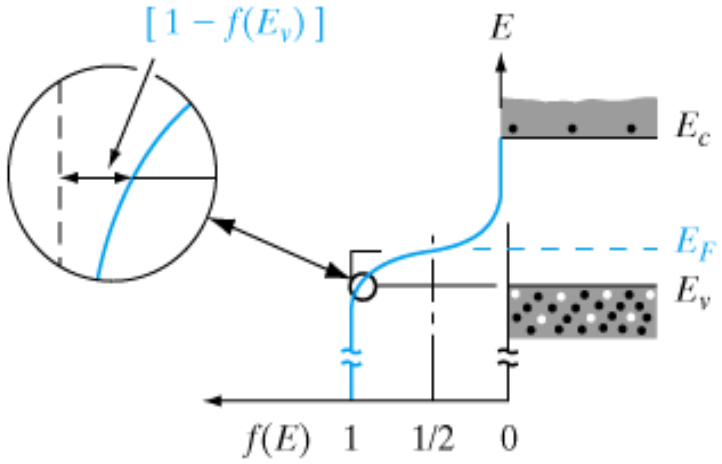

Półprzewodnik typu n

$$n_0 \gg p_0$$

Półprzewodnik typu p

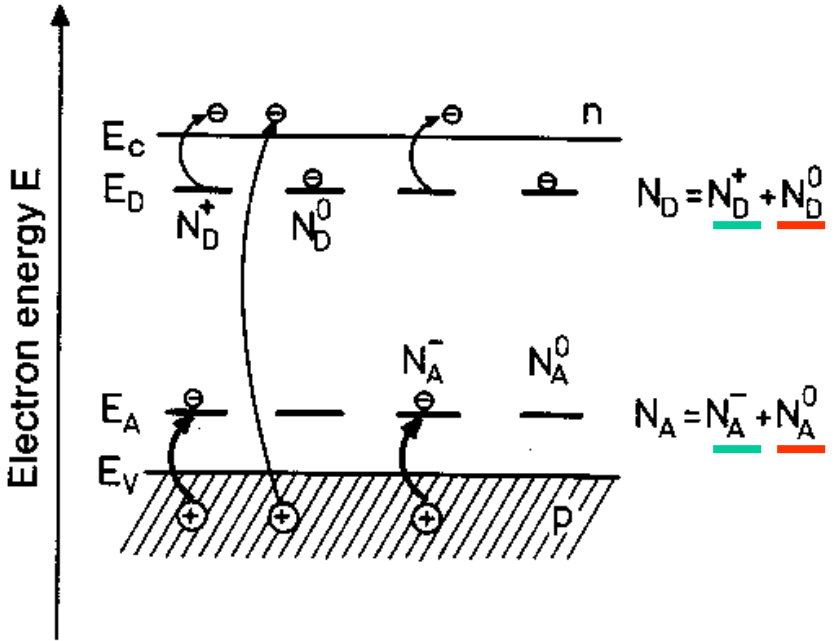

$$p_0 \gg n_0$$

Koncentr. nośników w półprzew. domieszkowanych.

$$n = 2\left(\frac{2\pi m_n^* \not{k} T}{h^2}\right)^{3/2} \exp\left(-\frac{E_C - E_F}{\not{k} T}\right) = N_{\text{eff}}^C \exp\left(-\frac{E_C - E_F}{\not{k} T}\right)$$

$$p = 2\left(\frac{2\pi m_p^* \not{k} T}{h^2}\right)^{3/2} \exp\left(\frac{E_V - E_F}{\not{k} T}\right) = N_{\text{eff}}^V \exp\left(\frac{E_V - E_F}{\not{k} T}\right)$$

$$np = N_{\text{eff}}^C N_{\text{eff}}^V \, e^{-E_g/\not{k} T}$$

War. neutralności:

$$n + N_A^- = p + N_D^+$$

Konc. nośników w półprz. domieszk.

$$N_D = N_D^0 + N_D^+$$

$$N_A = N_A^0 + N_A^-$$

Warunek neutralności

$$n + N_A^- = p + N_D^+$$

Donory obsadz. elektronami:

$$n_D = N_D^0 = N_D\{1 + \exp[(E_D - E_F)/kT]\}^{-1}$$

Akceptory obsadz. dziurami:

$$p_A = N_A^0 = N_A\{1 + \exp[(E_F - E_A)/kT]\}^{-1}$$

Czysty półprzewodnik typu n (p-podobnie)

$$n = N_{eff}^C e^{-(E_C - E_F)/kT}$$

$$N_D = N_D^0 + N_D^+$$

$$N_D^0 = N_D\{1 + \exp[(E_D - E_F)/kT]\}^{-1}$$

$$n + N_A^- = p + N_D^+$$

$= 0$

$$n = N_D^+ + p$$

(tylko jeden typ domieszki)

Przybliżenie

$N_D^+ \gg n_i$ $\quad (np = n_i^2)$ $\quad \rightarrow$ $\quad n \approx N_D^+ = N_D - N_D^0$

Przykład: Si i niech n=10^{17} cm^{-3} $\quad n_i = 1.5 \times 10^{10}\ \text{cm}^{-3}$ at 300 K

$$p = \frac{n_i^2}{n} = \frac{2.25 \times 10^{20}}{10^{17}} = 2.25 \times 10^3\, cm^{-3}$$

$$n \approx N_D^+ = N_D - N_D^0 \qquad N_D^0 = N_D\{1 + \exp[(E_D - E_F)/kT]\}^{-1}$$

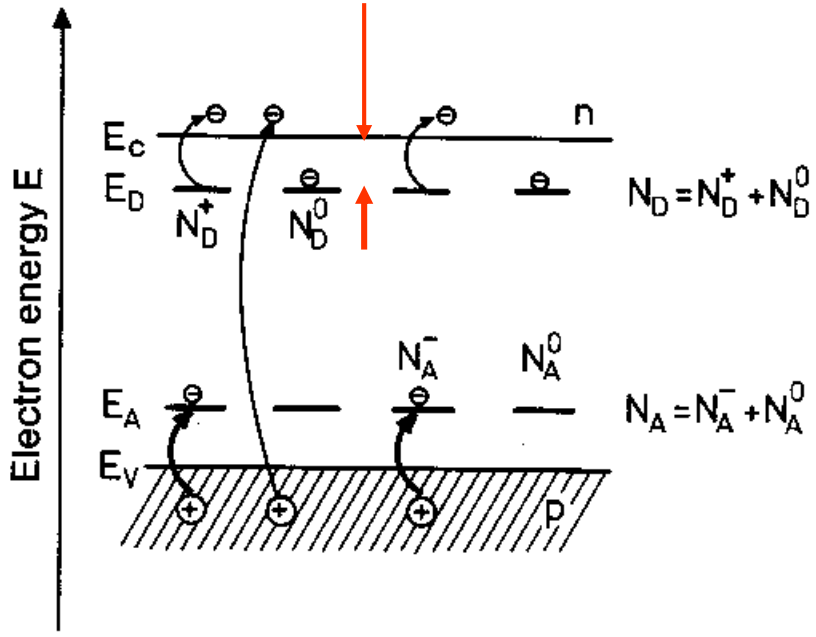
$$n \approx N_D \left(1 - \frac{1}{1 + \exp[(E_D - E_F)/kT]}\right)$$

$$n = N_{eff}^C e^{-(E_C - E_F)/kT} \longrightarrow (n/N_{eff}^C)\, e^{E_C/kT} = e^{E_F/kT}$$

$$n \approx \frac{N_D}{1 + e^{E_d/kT}\, n/N_{eff}^C} \qquad \textbf{gdzie} \quad E_d = E_C - E_D$$

$$n + \frac{n^2}{N_{eff}^C}\, e^{E_d/kT} \approx N_D$$

$$n \approx 2N_D \left(1 + \sqrt{1 + 4\,\frac{N_D}{N_{eff}^C}\, e^{E_d/kT}}\right)^{-1}$$

Temperaturowa zależność koncentracji

$$n \approx 2N_{\mathrm{D}} \left(1 + \sqrt{1 + 4 \frac{N_{\mathrm{D}}}{N_{\mathrm{eff}}^{\mathrm{C}}} \mathrm{e}^{E_{\mathrm{d}}/kT}} \right)^{-1}$$

I) Niskie temperatury

$$4(N_{\mathrm{D}}/N_{\mathrm{eff}}^{\mathrm{C}})\mathrm{e}^{E_{\mathrm{d}}/kT} \gg 1 \longrightarrow n \approx \sqrt{N_{\mathrm{D}} N_{\mathrm{eff}}^{\mathrm{C}}}\ \mathrm{e}^{-E_{\mathrm{d}}/2kT}$$

wymrażanie nośników

II) Wysokie temperatury

$$4(N_{\mathrm{D}}/N_{\mathrm{eff}}^{\mathrm{C}})\mathrm{e}^{E_{\mathrm{d}}/kT} \ll 1 \longrightarrow n \approx N_{\mathrm{D}} = \mathrm{const}$$

nasycenie

III) B. wysokie temp. $\longrightarrow$ $n \sim n_i$

obszar samoistny

Koncentracja od temperatury

